

- tie op grond van de nationaliteit van onder de sociale zekerheidsregelingen vallende personen, doch ook iedere verkapte vorm van discriminatie die door toepassing van andere onderscheidingscriteria in feite tot hetzelfde resultaat leiden. Dit kan zich voordoen bij een bepaling, waarin de toekenning van een bijslag aan huismoe-
 3. Verordening nr. 1408/71 maakt bij de sociale zekerheidsstelsels waarop zij van toepassing is geen onderscheid
 naar gelang zij bevolkingspolitieke doeleinden nastreven of niet.
4. De artikelen 2, lid 1, 3, lid 1, en 4, leden 1, sub c, en 2, van verordening nr. 1408/71 moeten aldus worden uitgelegd dat de toekenning van een niet op bijdragebetaling berustend voordeel wegens ouderdom aan huismoe-
 ders noch van de nationaliteit van de uitkeringsgerechtigde moeder noch van die van haar kinderen afhankelijk kan worden gesteld, voorzover het gaat om de nationaliteit van een van de Lid-Staten.

In de zaak 237/78,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Cour d'appel te Douai, in het aldaar aanhangig geding tussen

CAISSE RÉGIONALE D'ASSURANCE MALADIE TE RIJSEL (CRAM)

en

MEVROUW DIAMANTE PALERMO-TOIA,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 2, lid 1, 3, leden 1 en 3, en 4, leden 1, sub c, en 2, van verordening nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PB L 149 van 1971, blz. 2),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: H. Kutscher, president, J. Mertens de Wilmars en Mackenzie Stuart, kamerpresidenten, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe, G. Bosco, A. Touffait en T. Koopmans, rechters,

advocaat-generaal: J.-P. Warner

griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

In artikel L 640 van de Franse Code de la sécurité sociale wordt een „allocation aux mères de famille” (bijslag voor huismoeders) ingesteld. Om recht te hebben op deze uitkering moet de vrouw:

1) Artikel L 640 van de Code de la sécurité sociale:

- de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt;
- de Franse nationaliteit bezitten;
- echtgenote van een loontrekkende zijn;

— onbemiddeld zijn;

— ten minste vijf ten laste komende kinderen gedurende ten minste negen jaar voor hun zestiende verjaardag hebben opgevoed;

2) Artikel 1 van decreet 50-76 van 16 januari 1950, zoals gewijzigd op 16 augustus 1956:

— deze kinderen moeten op het tijdstip waarop het recht ontstaat, de Franse nationaliteit bezitten.

Mevrouw Palermo-Toia, een op 8 juli 1913 te Gizzaria (Italië) geboren Italiaanse, wonende in Frankrijk, echtgenote van een loontrekker en moeder van zeven kinderen, vroeg bedoelde bijslag aan bij de Caisse régionale d'assurance vieillesse te Rijsel, die bij besluit van 7 september 1977 van haar Commission de

recours gracieux afwijzend op haar verzoek beschikte, op grond dat vijf van de kinderen sedert hun geboorte de Italiaanse nationaliteit bezitten.

Zij betwistte dit besluit voor de Commission de Première Instance du contentieux de la Sécurité Sociale te Rijsel, die haar bij beslissing van 21 maart 1978 in het gelijk stelde, op grond dat het hier gaat om een niet op bijdragebetaling berustend voordeel voor bejaarden, dat derhalve krachtens de artikelen 2, 3 en 4 van verordening nr. 1408/71 niet alleen aan Fransen, doch ook aan onderdanen van andere Lid-Staten van de Gemeenschap ten goede moet komen.

De Caisse régionale stelde op 18 april 1978 hoger beroep in bij het Cour d'appel te Douai.

De Caisse régionale verklaarde dat zij door administratieve instructies was gemachtigd, af te zien van het argument dat de moeder de Franse nationaliteit niet bezit.

Daar het Cour d'appel voor de beantwoording van de hem voorgelegde rechtsvraag uitlegging van de bepalingen van gemeenschapsrecht noodzakelijk achtte, besloot het de procedure te schorsen en het Hof van Justitie krachtens artikel 177 EEG-Verdrag te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Hoe moeten de artikelen 2, lid 1, 3, leden 1 en 3, en 4, leden 1, sub c, en 2, van verordening nr. 1408/71 van 14 juni 1971 worden uitgelegd, wanneer het gaat om de toekenning van een voordeel wegens ouderdom dat niet op bijdragebetaling berust, en daarom in beginsel aan Fransen is voorbehouden?”

Het verwijzingsarrest van 10 oktober 1978 is op 30 oktober 1978 ingeschreven ter griffie van het Hof.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door de Caisse régionale, door

mevrouw Palermo-Toia, door de regering van de Italiaanse republiek, te deze vertegenwoordigd door haar ambassadeur A. Maresca als gemachtigde, bijgestaan door F. Favara, avvocato dello Stato, en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te deze vertegenwoordigd door M.—J. Jonczy lid van de juridische dienst als gemachtigde, bijgestaan door H. Scheyvaerts en F. Herbert, advocaten te Brussel.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, de Caisse régionale verzocht bepaalde stukken over te leggen.

II — Samenvatting van de bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

De *Caisse régionale* merkt op dat het Verdrag de regeringen de vrijheid laat de bevolkingspolitiek te voeren die zij wenselijk achten. De bijslag voor huismoe- ders is in wezen een instrument van bevolkingspolitiek.

De voorwaarde betreffende de nationaliteit van de kinderen kan slechts worden gezien als een prikkelt om kinderen ter wereld te brengen en op te voeden, om de Franse natie numeriek te versterken. De duur der van de echtgenoot geëiste werkzaamheid in loondienst is zeer kort (drie maanden). Bovendien behoren de vrouwen die de onderhavige uitkering vragen niet tot de categorie „werkne- mers”, waarvan het Verdrag het vrije verkeer heeft willen waarborgen.

Ook verordening nr. 1408/71 is niet van toepassing op de bijslag voor huismoe- ders. In de considerans van deze veror- dening wordt overwogen dat daarbij geen „bijslagen van overwegend bevolkingspolitieke aard” worden be- trokken.

In hoofdstuk 3 „Ouderdom en overlif- den (pensioenen)” van titel III, „Bijzon- dere bepalingen met betrekking tot de

verschillende soorten prestaties", treft verordening nr. 1408/71 maatregelen die ertoe strekken dat uitkeringen worden verleend uit hoofde van *tijdvakken van verzekering of van verblijf*; er is echter nergens sprake van het ter wereld brengen of opvoeden van kinderen.

Daarom kan de bijslag voor huismoeders niet worden beschouwd als een uitkering, die voor de auteurs van verordening nr. 1408/71 een uitkering bij ouderdom in de zin van artikel 4 kan vormen.

Weliswaar heeft de Franse regering zich (bij brieven van de minister van Arbeid van 6 mei 1949 en 8 september 1950) op het standpunt gesteld dat de bijslag voor huismoeders met het oog op diplomatieke overeenkomsten moet worden gelijkgesteld met de uitkering voor bejaarde werknemers, doch deze eenzijdige opvatting kan geen wijziging brengen in de aard van de uitkering.

De Caisse régionale onderstreept dat de betrokken bijslag niet kan worden gevorderd voor niet-Franse kinderen, ook al kunnen vrouwelijke onderdanen van Lid-Staten van de Gemeenschap wel in aanmerking komen voor de bijslag.

Artikel 3 van verordening nr. 1408/71 schrijft gelijkheid van behandeling voor tussen actieve subjecten en tussen passieve subjecten van rechten („sujets actifs de droits”, „sujets passifs de droits”). Volgens artikel L 640 van de Franse Code de Sécurité Sociale zijn kinderen noch actieve noch passieve subjecten van rechten, doch vormen zij slechts een van de elementen die de rechtspositie van de aanvraagster bepalen, evenals haar leeftijd of onbemiddeldheid.

Bovendien kan in het stelsel van verordening nr. 1408/71 aan een en hetzelfde feit geen recht op meer dan één uitkering van dezelfde aard worden ontleend. Ingeval de verordening van toepassing is,

mogen de kinderen slechts worden meegerekend, wanneer zij op het grondgebied van een der Lid-Staten wonen. Dit is in casu niet het geval.

Mevrouw *Palermo-Toia* betoogt dat de voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit van de kinderen niet in overeenstemming is met de geest en de letter van verordeningen nrs. 1612/68 (artikelen 7 en 10) en 1408/71 (artikelen 2, 3 en 4).

De bijslag voor huismoeders is een niet op grond van bijdragen toegekend voordeel voor bejaarden. Zij moet dus niet alleen aan Fransen, maar ook aan onderdanen van andere Lid-Staten en hun gezinnen worden toegekend.

Zij betoogt dat uit artikel 2, juncto artikel 3 van verordening nr. 1408/71 volgt dat de gezinsleden van een migrerende werknemer aan de wetgeving van de Lid-Staat waar zij wonen de rechten moeten kunnen ontlelen onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat. Volgens artikel 4, lid 1, sub c, en lid 2, is genoemde verordening van toepassing op alle wettelijke regelingen betreffende de takken van sociale zekerheid en de daarin genoemde prestaties.

Volgens de *regering van de Italiaanse republiek* valt de onderhavige uitkering onder de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1408/71, zoals deze is afgebakend in artikel 4 van deze verordening. Het is een ouderdomsuitkering die typisch tot een (zij het niet op bijdragen berustende) sociale zekerheidsregeling behoort; zij vindt haar rechtsgrond in de ouderdom, voorafgegaan door intensief opvoedingswerk en gaat gepaard met de voorwaarde dat de echtgenoot werknemer is.

Vervolgens gaat de Italiaanse regering in op 's Hof's rechtspraak (blz. 5-10 van haar opmerkingen). Daaruit blijkt dat de lijst van degenen die in aanmerking komen voor bedoelde uitkering ook alle bejaarde moeders moet omvatten, die

onderdaan van een Lid-Staat zijn en in Frankrijk wonen, met name wanneer zij tevens de echtgenote zijn van een werknemer die in Frankrijk werkzaam is of geweest is. Het feit dat de „opgevoede” kinderen niet allen de Franse nationaliteit hebben gekozen, is niet voldoende om discriminatie te rechtvaardigen, vooral omdat de behandeling van de bejaarde en behoeftige moeder op het stuk van sociale zekerheid dan zou worden bepaald door de gedragingen en de keuze van anderen, namelijk haar kinderen.

De *Commissie* is van mening dat uit de jurisprudentie van het Hof (zaak 1/72, Frilli, Jurispr. 1972, blz. 457; zaak 187/73, Callemeyn, Jurispr. 1974, blz. 553) volgt dat de bijslag voor huismoe- ders, welke aan de gerechtigde een wet- telijk neergelegd recht geeft op een soortgelijke prestatie als een uitkering bij ouderdom en die afhankelijk is van de hoedanigheid van werknemer van de echtgenoot van de gerechtigde, valt onder de niet op bijdragebetaling berus- tende „uitkeringen bij ouderdom”, be- doeld in artikel 4, lid 1, sub c, en lid 2, van verordening nr. 1408/71.

Naar de letter strekt de vraag ertoe te vernemen hoe het in artikel 3, lid 1, van deze verordening neergelegde beginsel van gelijke behandeling, inzonderheid de woorden „onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat”, moeten worden uitgelegd, gelet op lid 3 van dit- zelfde artikel.

Voor zover de gestelde vraag alleen be- trekking heeft op de nationaliteit van de tot uitkeringgerechtigde, dat wil zeggen de echtgenote van de migrerende werk- nemer, is het antwoord reeds te vinden in de jurisprudentie van het Hof (zaak 7/75, Jurispr. 1975, blz. 679). De uitke- ring kan de betrokkene niet worden ge- weigerd op grond van haar nationaliteit.

Uit de overwegingen in het arrest van de verwijzende rechter en uit de door hem overgelegde stukken blijkt, dat de bijslag voor huismoe- ders geïntimeerde in het hoofdgeding niet is geweigerd wegens haar eigen nationaliteit, doch wegens de nationaliteit van enkele van haar kinde- ren.

Ten einde de nationale rechter nader aan te duiden, welk probleem hem in wer- kelijkheid is voorgelegd, ware het dien- stig dat het Hof uit alle door de verwij- zende rechter verstrekte gegevens, en met name uit de overwegingen van het verwijzingsarrest, die elementen van ge- meenschapsrecht kiest die in verband met het punt in geding uitlegging behoeven.

De eigenlijke vraag is of de weigering van een uitkering bij ouderdom op grond van de nationaliteit van verzoeksters kin- deren in strijd is met het in artikel 3, lid 1, van verordening nr. 1408/71 neer- gelegde beginsel van gelijke behandeling.

Volgens de Commissie zijn zowel een positieve als voor een negatieve beant- woording van deze vraag argumenten aan te voeren.

Voor een ontkenning pleit in de eerste plaats dat de voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit van verzoeksters kin- deren formeel evenzeer geldt voor Franse onderdanen als voor buitenlan- ders. Voorts is dit een van de objectieve voorwaarden voor de toekenning van het recht op de uitkering. In de derde plaats kan hier, nu het gaat om een met het oog op de aard en het doel van de uitke- ring objectief gerechtvaardigde voor- waarde, geen sprake zijn van discrimina- tie, omdat dat begrip uitgaat van een *wil- lekeurige* ongelijke behandeling. De ob- jectieve rechtvaardiging ligt in het feit dat deze objectieve voorwaarde dient voor bevolkingspolitieke doeleinden.

Voor een bevestigend antwoord pleit, dat het in artikel 3, lid 1, van verordening nr. 1408/71 verankerde discriminatieverbod niet alleen slaat op formele, maar ook op „materiële” of indirecte discriminatie, dat wil zeggen op bepalingen die vereisten bevatten die zowel voor nationale onderdanen als voor buitenlanders gelden, doch in werkelijkheid door buitenlanders moeilijker kunnen worden vervuld (zaak 55/77, Maris, Jurispr. 1977, blz. 2327; zaak 16/78, Choquet, Jurispr. 1978, blz. 2293). De voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit van de kinderen heeft voor Franse onderdanen niet dezelfde werking als voor „communnautaire” onderdanen, want een Franse moeder kan daaraan gemakkelijker voldoen.

Het verschil in behandeling is ook niet gerechtvaardigd. Uit artikel 1, sub u, van verordening nr. 1408/71 blijkt dat de uitsluiting van bepaalde uitkeringen van de werkingssfeer der verordening wordt gerechtvaardigd door overwegingen van bevolkingspolitieke aard.

Deze uitzondering op de algemene toepasselijkheid van de bepalingen van verordening nr. 1408/71 op alle in artikel 4,

lid 1, opgesomde takken van sociale zekerheid, moet eng worden uitgelegd. Zij kan dus niet analoog worden toegepast op de bijslag voor huismoeders, daar deze deel uitmaakt van de uitkeringen bij ouderdom.

Samenvattend is de Commissie van mening dat de voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit der kinderen niet objectief gerechtvaardigd is en derhalve op grond van artikel 3, lid 1, van verordening nr. 1408/71 niet kan worden tegenworpen aan de echtgenote van een migrerende werknemer om haar het genot van de in artikel L 640 Code de la Sécurité Sociale bedoelde bijslag voor huismoeders te weigeren.

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 13 juni 1979 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te deze vertegenwoordigd door M.-J. Jonczy en F. Herbert, mondelinge opmerkingen gemaakt.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 3 juli 1979 conclusie genomen.

In rechte

- 1 Bij arrest van 10 oktober 1978, ingekomen ten Hove op 30 oktober 1978, heeft het Cour d'appel te Douai krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een vraag gesteld over de uitlegging van verordening nr. 1408/71 van de Raad betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekken en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PB L 149 van 1971, blz. 2).
- 2 Deze vraag is opgeworpen in een geding inzake de weigering van de Caisse régionale d'assurance maladie te Rijsel om een huismoeder, van Italiaanse

nationaliteit en wonende in Frankrijk, de in artikel L 640 van de Franse Code de Sécurité Sociale bedoelde bijslag voor huismoeders toe te kennen.

- 3 Genoemde bepaling kent het recht op bedoelde bijslag toe aan vrouwen van Franse nationaliteit die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, onbemannideld zijn, gehuwd zijn met een werknemer en ten minste vijf ten laste komende kinderen gedurende ten minste negen jaar vóór hun zestiende verjaardag hebben opgevoed. Artikel 1 van decreet 50-76 van 16 januari 1950, zoals gewijzigd in 1956, bepaalt voorts dat die kinderen op de dag, waarop het recht ingaat, de Franse nationaliteit moeten bezitten.
- 4 In casu werd de toekenning van de bijslag voor huismoeders geweigerd op grond dat vijf van de zeven kinderen van verzoekster niet de Franse nationaliteit, doch vanaf hun geboorte de Italiaanse nationaliteit bezaten. In de loop van het geding heeft de Caisse régionale verklaard tegen de moeder niet aan te voeren dat zij zelf de Franse nationaliteit niet bezit.
- 5 Onder deze omstandigheden vraagt het Cour d'appel hoe de artikelen 2, lid 1, 3, leden 1 en 3, en 4, leden 1, sub c, en 2, van verordening nr. 1408/71 moeten worden uitgelegd, wanneer het gaat om de toekenning van een voordeel wegens ouderdom dat niet op bijdragebetaling berust, en daarom in beginsel aan Fransen is voorbehouden.
- 6 Met betrekking tot de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1408/71 volgt uit artikel 4, leden 1, sub c, en 2, dat de verordening van toepassing is op alle wettelijke regelingen betreffende de takken van sociale zekerheid die handelen over de uitkeringen bij ouderdom, of deze nu op premie- of bijdragebetaling berusten of niet.
- 7 Artikel 5 van de verordening bepaalt dat „de Lid-Staten de in artikel 4, leden 1 en 2, bedoelde wettelijke regelingen en stelsels, . . . vermelden in verklaringen, waarvan overeenkomstig artikel 96 kennisgeving en bekendmaking plaatsvindt.” In de verklaring van de Franse republiek (PB C 12 van 1973, blz. 11) zijn de bijslag voor bejaarde werknemers en de bijslag voor huismoeders (boek VII Code de la Sécurité Sociale) vermeld.

- 8 De omstandigheid dat een Lid-Staat een dergelijke bijslag in zijn verklaring heeft opgenomen, moet worden geacht te doen vaststaan dat de op grond daarvan toegekende prestaties sociale zekerheidsuitkeringen in de zin van verordening nr. 1408/71 zijn.
- 9 Met betrekking tot de personele werkingssfeer bepaalt artikel 2, lid 1 van de verordening, dat zij van toepassing is op de gezinsleden en de nagelaten betrekkingen van iedere werknemer die onderdaan van een Lid-Staat is en woont op het grondgebied van een andere Lid-Staat, op wie de wetgeving van een of meer Lid-Staten betreffende de onder de verordening vallende takken en stelsels van sociale zekerheid van toepassing is of geweest is. Artikel 3, lid 1, betreffende de gelijkheid van behandeling, bepaalt dat deze personen de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit deze wetgeving hebben onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de betrokken staat.
- 10 Hieruit volgt dat de Caisse régionale in casu terecht heeft besloten, tegen verzoekster niet aan te voeren dat zij de Franse nationaliteit niet bezit.
- 11 Uit de overwegingen van het verwijzingsarrest blijkt echter dat het gerezen uitleggingsprobleem niet alleen betrekking heeft op de nationaliteit van de moeder, doch ook op die van haar kinderen.
- 12 In dit verband moet worden opgemerkt dat de bepalingen van artikel 3, lid 1, van de verordening inzake gelijkheid van behandeling niet alleen openlijke discriminatie op grond van de nationaliteit van onder de sociale zekerheidsregelingen vallende personen verbieden, doch ook iedere verkapte vorm van discriminatie die door toepassing van andere onderscheidingscriteria in feite tot hetzelfde resultaat leiden.
- 13 Een voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit van de kinderen, zoals gesteld in de toepasselijke Franse wetgeving, kan ertoe leiden dat een buitenlandse huismoeder slechts in uitzonderingsgevallen in het genot komt van de uitkering. Zij wordt in het bijzonder benadeeld ten opzichte van de huismoe-
ders die onderdaan zijn van de Lid-Staat waar zij wonen, wanneer de nationaliteit van de kinderen volgens de wettelijke regeling van het land van oorsprong en van het land van de woonplaats in beginsel afhankelijk is van de nationaliteit van de ouders, zoals het geval is bij de Italiaanse en Franse regeling.

- 14 Daarom moet de voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit van de kinderen als indirecte discriminatie worden beschouwd, behalve wanneer zij door objectieve verschillen gerechtvaardigd is.
- 15 Zodanige rechtvaardiging kan echter niet worden gegrond op het — door de Caisse régionale aangevoerde — argument dat de bijslag voor huismoeders ten doel heeft het geboortecijfer in Frankrijk te doen stijgen. Enerzijds heeft het Cour d'appel, dat als enige bevoegd is in het onderhavige geding de Franse wetgeving uit te leggen, de betrokken bijslag gekwalificeerd als een uitkering bij ouderdom welke niet op bijdragebetaling berust; anderzijds maakt verordening nr. 1408/71 bij de sociale zekerheidsstelsels waarop zij van toepassing is geen onderscheid naar gelang zij bevolkingspolitieke doeleinden nastreven of niet.
- 16 Daar het om een uitkering bij ouderdom gaat, kan de voorwaarde betreffende de nationaliteit van de kinderen ook niet worden beschouwd als een bepaling die ten doel heeft cumulatie van gelijksoortige uitkeringen op grond van de wetgeving van verschillende Lid-Statens te voorkomen. Wanneer een dergelijk probleem rijst, moet dit worden opgelost in het kader van een gemeenschapsregeling en volgens maatstaven die normaliter in dergelijke gevallen gelden.
- 17 Andere argumenten ten bewijze dat de voorwaarde met betrekking tot de nationaliteit der kinderen is gebaseerd op een objectief verschil zijn niet aangevoerd. Daaruit moet worden afgeleid dat de litigieuze voorwaarde een indirecte discriminatie vormt tussen de onderdanen van de Lid-Statens, voor wie de onder verordening nr. 1408/71 vallende sociale zekerheidsstelsels gelden.
- 18 Zodoende hoeft niet te worden ingegaan op de uitlegging van artikel 3, lid 3, van de verordening, waarin de rechten voortvloeiende uit tussen de Lid-Statens gesloten verdragen inzake sociale zekerheid worden uitgebreid tot allen op wie de verordening van toepassing is.
- 19 Mitsdien moet aan het Cour d'appel te Douai worden geantwoord dat de artikelen 2, lid 1, 3, lid 1, en 4, leden 1, sub c, en 2, van verordening nr. 1408/71 aldus moeten worden uitgelegd dat de toekenning van een niet op bijdragebetaling berustend voordeel wegens ouderdom aan huismoeders noch van de nationaliteit van de uitkeringsgerechtigde moeder noch van die van

haar kinderen afhankelijk kan worden gesteld voor zover het gaat om de nationaliteit van een van de Lid-Staten.

Kosten

- 20 De kosten door de regering van de Italiaanse republiek en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Cour d'appel te Douai bij arrest van 10 oktober 1978 gestelde vraag, verklaart voor recht:

De artikelen 2, lid 1, 3, lid 1, en 4, leden 1, sub c, en 2, van verordening nr. 1408/71 moeten aldus worden uitgelegd dat de toekenning van een niet op bijdragebetaling berustend voordeel wegens ouderdom aan huis-moeders noch van de nationaliteit van de uitkeringsgerechtigde moeder noch van die van haar kinderen afhankelijk kan worden gesteld, voor zover het gaat om de nationaliteit van een van de Lid-Staten.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Pescatore Sørensen

O'Keefe

Bosco

Touffait

Koopmans

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 12 juli 1979.

De griffier

A. Van Houtte

De president

H. Kutscher